

8. *Modlite sa. Ďakujte Bohu za neuveriteľný dar Ducha Svätého. Proste ho, aby vás posilnil pri nasledovaní a spoliehaní sa na moc Ducha vo svojom živote. Modlite sa, aby Boh konal cez život vášho zboru a prinášal uzdravenie, nádej a zmenu do sveta okolo vás.*

Pozrite si video k tejto kapitole na multiplymovement.com.

Časť piata: Chápanie Novej zmluvy

4. Raná cirkev

V posledných časoch je v móde nasledovať Ježiša, a zároveň sa vyhýbať organizovanému náboženstvu. Dokonca počujeme, ako mnohí „milujú Ježiša, ale nenávidia cirkev“. Kým nikto nepopiera, že cirkev má množstvo problémov, Ježiš nám nikdy nedal na výber, či to chceme s jeho cirkvou vzdať. A už tobôž neschvaľoval, aby sme jeho cirkev „nenávideli“. Cirkev je jeho vynález, preto neprichádza do úvahy, aby sme ho nasledovali s tým, že sa budeme vyhýbať cirkvi, za ktorej záchrany zomrel.

Realitou je, že Boh používa svoju cirkev na celom svete, aby menil životy ľudí a dosahoval svoje zámery na zemi. Mnohými spôsobmi a na mnohých miestach je dnešná cirkev zdravá a zameriava sa na napĺňanie Božej misie. Pravdou je však aj to, že veľká časť cirkvi je v stave zmätku. Jednotlivé zbory sa vymedzujú na základe názorov od výmyslu sveta. Kresťania sú známejší svojimi kampanami či tričkami než svojou láskou ku Kristovi. Klebety a pokrytectvo prekvitajú. Mnohé zbory viac zaujímajú zachovanie status quo, než služba ľuďom okolo seba.

Pri takej širokej škále postojov voči cirkvi si musíme položiť niekoľko dôležitých otázok: Čo je cirkev? Ako by mala cirkev vyzeráť? Čo by

mala cirkev robiť? Ak nevieme odpovedať na tieto otázky z biblického pohľadu, len budeme zväčšovať zmätok ohľadom tejto témy. Ak cirkev nechápe svoju vlastnú identitu a svoju rolu v tomto svete, bude odsúdená na chaos, paralýzu a neefektívnosť.

Keď Ježiš vystúpil na nebesá k Otcovi, zanechal po sebe malú skupinu, ktorá mala pokračovať v jeho misii: cirkev. Ak neurobíme všetko pre to, aby sme pochopili, kým sme a čo máme ako cirkev robiť, potom neberieme Ježišovu misiu vážne. Boh sa totiž rozhodol zveriť pokračovanie jeho vykupiteľského plánu do rúk cirkvi.

Raná cirkev

O cirkvi by sa toho dalo popísať veľa. Peter povedal, že cirkev je „vyvolený rod, kráľovské kňazstvo, jeho vlastný svätý národ“ (1. Petrov 2, 9). Pavol nazval cirkev stĺpom a oporou pravdy (1. Timotejovi 3, 15), chrámom Ducha Svätého (Efezanom 2, 19-22), telom Kristovým (1. Korinťanom 12) a nevestou Kristovou (Efezanom 5, 22-33). Každý z týchto opisov by sa dal preskúmať a prediskutovať do hĺbky. Ale v tejto kapitole sa pokúsime vyhodnotiť identitu cirkvi skúmaním jej založenia v Skutkoch 2.

Na začiatku Skutkov apoštolov nachádzame skupinu pribl. 120 ľudí, ktorí nasledovali Krista. Jadro tejto skupiny tvorilo dvanásť apoštolov.¹ Potom prišiel deň Letníc. Peter sa postavil pred ľudí a vyhlásil, že Boh vzkriesil Ježiša z mŕtvych, toho istého Ježiša, ktorého dav žiadal ukrižovať. Petrov prejav, prednesený v moci Ducha Svätého, vyvolal silnú reakciu a asi tritisíc ľudí oľutovalo svoje hriechy a uverilo v Pána Ježiša Krista. A touto neuveriteľnou manifestáciou moci Ducha sa zrodila cirkev.

Na prvých veriacich bolo niečo veľmi zvláštne, čo ľudí priťahovalo. Nielenže bol zrod tejto skupiny zázračný, ale aj spôsob, ako začali spolu bývať a ako k sebe pristupovali, bol niečím, čo svet dovtedy nevidel. Skutky 2, 42-47 opisujú život v ranej cirkvi. Zamyslite sa na chvíľu nad tým, ako je táto skupina vykreslená.

1. *Pomaly si prečítajte si Skutky 2, 42-47. Po dočítaní strávte nejaký čas meditovaním nad tým, čo charakterizovalo túto skupinu ľudí. Čo vás najviac zaujalo?*

Raná cirkev bila do očí svojou výraznou inakosťou. Napríklad Lukáš nám hovorí, že členovia ranej cirkvi sa „*neustále venovali učeniu apoštolov, bratskému spoločenstvu, lámaniu chleba a modlitbám*“ (Skutky 2, 42).

Cirkev bola hlboko oddaná tomu, čo učili apoštoli. „Učenie apoštolov“ zdôrazňovalo všetko, čo sa udialo v Kristovi a význam týchto udalostí. Apoštoli sa skrátka neustále venovali evanjeliu. Ich učenie bolo naplnením starozmluvných prorociev a neskôr bolo vnuknutím Ducha znamenáné ako Nová zmluva. Takže Nová zmluva, ktorú máme dnes v rukách, je „učenie apoštolov“ – sú to tie isté pravdy, ktorým sa neustále venovala raná cirkev. Božie slovo bolo pre život cirkvi vždy kľúčové.

¹ Dvanásť „apoštolov“ tvorilo pôvodných dvanásť učeníkov Ježiša, ktorí ho nasledovali počas celej jeho služby. Judáš po zrade Ježiša spáchal samovraždu a zvyšných jedenásť učeníkov ho nahradilo Matejom (Skutky 1). Slovo *apoštol* znamená „posol“, „delegát“ alebo „vyslanec“.

2. *Prečo sa podľa vás raná cirkev „neustále venovala učeniu apoštolov“? Čo to znamená pre dnešnú cirkev?*

Lukáš (autor Skutkov) taktiež napísal, že raná cirkev sa venovala „bratskému spoločenstvu“. So slovom *spoločenstvo* sa nám dnes v cirkvi niekedy spájajú zvláštne asociácie. Ak vám to znie otrepane, smiešne či staromódne, zrejme máte v hlave nesprávnu predstavu o tom, čo je spoločenstvo. Prví kresťania spolu zdieľali svoj život. Nebolo to o zborových piknikoch, večeriach či spoločenskej konverzácii po skončení bohoslužby. Išlo o to, že reálni ľudia naplňali reálne potreby a spájali svoje sily v reálnej misii. Nestretávali sa spolu preto, lebo sa im zdalo, že by sa asi mali. Zdieľali svoje životy, pretože v Kristovi mali všetko spoločné. Skutočne sa milovali. Hlboko im záležalo na Bohu a na jeho misii tu na zemi, a preto sa pridávali k iným kresťanom okolo seba a spolupracovali na tomto spoločnom ciele.

Aj my sme boli povolani, aby sme robili to isté. Boh nám dokonca hovorí, že spoločenstvo je pre nás ešte dôležitejšie *teraz*, keď sa jeho čas návratu približil: „Venujme pozornosť jeden druhému a povzbudzujme sa k láske a dobrým skutkom. Neopúšťajme naše zhromaždenie, ako to majú niektorí vo zvyku, ale sa povzbudzujme, *a to tým väčšmi, čím väčšmi vidíte, že sa blíži Kristov deň*“ (Hebrejom 10, 24-25). Na našom spoločenstve nikdy nezáležalo viac než dnes.

3. *Prečo bolo spoločenstvo také dôležité pre ranú cirkev? Prečo je dôležité pre cirkev dnes?*

Odkaz na „lámanie chleba“ je buď odkazom na prijímanie večere Pánovej spolu ako skupina veriacich, alebo na spoločné stolovanie. Pravdepodobne to však odkazuje na obe veci. Raní kresťania často prijímali večeru Pánovu v rámci väčšieho spoločného jedla. Aj večera Pánova, aj praktizovanie spoločného stolovania v ranej cirkvi boli vyjadrením ich spoločnej viery v Ježiša Krista. Pavol kresťanom pripomínal večer, keď Ježiš so svojimi učeníkmi oslavoval Paschu a premenil tento rituál na to, čo dnes poznáme pod výrazom „večera Pánova“. Chlieb sa stal pripomenutím Ježišovho zlomeného tela a víno nám pripomína jeho vyliatu krv. Táto oslava je pamiatkou novej zmluvy, ktorú Ježiš uzavrel so svojím ľudom – s cirkvou. Pavol zdôrazňuje význam tohto rituálu: „Kedykoľvek teda jete tento chlieb a pijete z tohto kalicha, zvestujete Pánovu smrť, kým nepríde“ (1. Korinťanom 11, 26). Prijímaním večere Pánovej prehlasujeme, že Ježišova obeť je kľúčová pre našu misiu aj pre náš spoločný život v cirkvi.

4. *Vlastnými slovami opíšte, prečo je večera Pánova významná. Má jej prijímanie podobný význam aj pre váš zbor? Prečo, alebo prečo nie?*

Lukáš nám tiež hovorí, že raná cirkev sa „neustále venovala modlitbám“. Povedať, že modlitba bola pre týchto raných kresťanov dôležitá, by bolo hrubým nedocenením jej významu. Len čo sa v Skutkoch 4 Peter a Ján vyslobodili z väzenia, cirkev sa zišla, aby sa modlila za viac odvahy a za to, aby Boh konal znamenia a zázraky. Modlitba bola nástrojom, prostredníctvom ktorého cirkev prijímala silu a usmernenie od Boha. Závisela od blízkeho spoločenstva s Osobou, do ktorej vkladala všetku svoju dôveru.

Žiaľ, dnešná cirkev je málokde charakterizovaná oddanosťou modlitbe. Môže to byť preto, lebo sme stratili z pohľadu našu absolútnu závislosť od Boha? Stratili sme pocit naliehavosti našej misie a vedomie toho, že ak cez nás nebude konať Boh, nebudeme schopní naplniť svoje poslanie? Modlitba je totiž vyjadrením práve toho. Cirkev, ktorá je oddaná modlitbe, je cirkvou, ktorá vie, že Božia misia je tým najdôležitejším poslaním na zemi. Je to cirkev, ktorá vie, že bez Boha nedokáže uspieť. Je dôležité, aby bol postoj našich zborov charakterizovaný práve takýmto typom oddanosti modlitbe.

5. *Vysvetlite, prečo je modlitba nevyhnutná pre život a misiu cirkvi. Ako by vyzerala oddanosť modlitbe vo vašom zbore?*

Viac než jednotlivci

Ranú cirkev tvorili ľudia, ktorí sa prihlásili k evanjeliu. Bol na nich vplyv Boží Duch a ich hriechy boli odpustené. Títo ľudia boli zachránení zo „zvráteného pokolenia“ (Skutky 2, 40). A to je presne podstata cirkvi vo všetkých dobách. Cirkev sa skladá z ľudí, ktorí boli povolani zo svojej duchovnej temnoty a zareagovali na dobrú zvesť o tom, že Ježiš Kristus zomrel, aby odstránil priepasť tvorenú hriechom, a vstal z mŕtvych, aby dokázal, že je pravý Kráľ sveta. V každej generácii Boh berie tých, ktorých vykúpil, a spája ich do jednej cirkvi.

V našej kultúre sa dnes vyzdvihuje individualizmus. Chceme byť sebestační a nezávislí, schopní „dokázať to sami“. Je smutné, že aj mnohí kresťania si osvojili toto individualistické nastavenie mysle. Nikto nám nebude hovoriť, ako máme tráviť svoj čas či peniaze, alebo čo si máme myslieť. Zdá sa vám to povedomé? Ak áno, potom si spoločný život ranej cirkvi preštudujte obzvlášť pozorne.

Všimnite si, čo prví kresťanskí konvertiti v Skutkoch 2 nerobili. Nevyznali svoju vieru s tým, že by sa potom stiahli, aby žili svoj kresťanský život osamote. Nie, títo raní veriaci sa nechali pokrstiť na prejav toho, že sa identifikovali s Ježišom a jeho cirkvou. Identifikovať sa s Ježišom Kristom totiž znamená identifikovať sa s cirkvou, jeho milovanou ne-

vestou. Sám Ježiš povedal: „Podľa toho všetci spoznajú, že ste moji učeníci, ak budete mať lásku jeden k druhému“ (Ján 13, 35). Jedným z kľúčových aspektov podriadenia sa Ježišovi je oddanie sa službe jeho cirkvi. Už nie sme izolovaní jednotlivci, ale údy Kristovho tela.

6. *Prečítajte si 1. Korinťanom 12. Ako by malo Pavlovo prirovnanie cirkvi k telu ovplyvniť náš pohľad na cirkev?*

7. *Podobá sa život vo vašom zbore nejakým spôsobom na telo, ktoré Pavol opisuje v 1. Korinťanom 12? Ak áno, v čom? Ak nie, prečo je to podľa vás tak?*

Čo nám chýba?

Čítanie Skutkov apoštolov môže byť takmer deprimujúce, pretože si pri ňom nevyhnutne uvedomujeme nedostatky našich zborov. Na jednej

strane je to zdravé. Vitalita ranej cirkvi by pre nás mala byť výzvou. Na druhej strane by sme však mali byť opatrní, aby sme jednoducho neimitovali to, čo vidíme v Skutkoch. Boh dal cirkvi poslanie, ktoré sa v živote ranej cirkvi naplňovalo špecifickým spôsobom. My máme to isté poslanie, ale možno Boh chce urobiť v našich zboroch niečo jedinečné. Miesto toho, aby sme sa snažili reprodukovať ohnivé jazyky, mocné kázania a masové obrátenia, ktoré vidíme v Skutkoch 2, mali by sme sa spoliehať na Boha, že naplní svoje zámery prostredníctvom našich zborov tak, ako to on uzná za vhodné.

Prečítajte si nasledujúce opisy života ranej cirkvi a zamyslite sa nad tým, ako by sa mohli niektoré charakteristiky ranej cirkvi uplatňovať vo vašom jedinečnom prostredí.

Štedrá komunita

Členom ranej cirkvi tak záležalo na svojich bratoch a sestrách v Kristovi, že boli ochotní predať to, čo mali, aby naplnili fyzické potreby iných. Písmo hovorí, že „mali všetko spoločné“ (Skutky 2, 44; pozrite tiež 4, 32). Inými slovami, títo kresťania dobrovoľne dávali z toho, čo mali, v prospech iných veriacich. Aj Pavol opisuje, ako zbory v Macedónsku radostne dávali ešte aj uprostred „krajnej chudoby“ (2. Korinťanom 8, 2). Dokonca povedal: „Dosvedčujem, že dobrovoľne dali podľa možnosti, ba i nad svoje možnosti. Sami nás naliehavo prosili, aby sme im dopriali mať účasť na tejto milosti a na službe svätým“ (v. 3-4). Takáto štedrosť je ovocím premenených srdiec.

Svätá komunita

Raná cirkev bola komunitou oddelenou pre Božie zámery. Ešte aj okolitý svet si všimol, čo sa deje. Lukáš napísal, že „všetkých sa zmocňovala bázeň“ (Skutky 2, 43). Táto skupina veriacich bola viditeľne iná než zvyšok sveta. Vďaka svojej poslušnosti a Božej prítomnosti v ich strede vyčnievali z davu a „tešili sa priazni celého ľudu“ (Skutky 2, 47).

Nebojácna komunita

Nie každý sa tešil z diela Ducha Svätého v ranej cirkvi. Reálnou súčasťou nasledovania Ježiša v prvom storočí bolo aj utrpenie, a to isté platí aj dnes. Na mnohých miestach sveta sú kresťania pod fyzickou hrozbou, ak sa priznávajú k Ježišovi Kristovi, a aj naša vlastná kultúra je čoraz menej tolerantná voči posolstvu evanjelia. Pavol hovorí s istotou: „A všetci, čo chcú žiť zbožne v Ježišovi Kristovi, budú prenasledovaní“ (2. Timotejovi 3, 12). Raná cirkev odvážne zvestovala pravdu evanjelia a bez strachu slúžila trpiacemu svetu okolo seba. Preto často zažívala prenasledovanie, ba dokonca mučeníctvo.

Multiplikujúca sa komunita

Niet pochýb o tom, že rast ranej cirkvi bol pozoruhodný. Začalo to malou skupinou učeníkov-nováčikov, no zázračne to prerástlo do obrovského hnutia tvoreného veriacimi v Jeruzaleme, Judsku, Samárii a napokon na celom svete (Skutky 1, 8). Apoštoli a ostatní veriaci hlásali evanjelium po celom vtedy známom svete a zakladali nové zbory. To všetko bolo jasne Božie dielo: „A Pán deň čo deň pridával k ich spoločenstvu tých, čo povolával na spásu (Skutky 2, 47).

Iróniu osudu práve prenasledovanie spôsobilo ešte väčší rast. Keď sa veriaci rozpáchli, vzali evanjelium so sebou (Skutky 8, 1). Keď ich vrchnosti začali vyšetrovať, miesto toho, aby sa v tichosti stiahli, radšej sa modlili za odvahu (Skutky 4, 23-31). Ako vidíme, Boží plán pre rast jeho cirkvi stavia múdrosť sveta na hlavu.

8. *Čo na vás urobilo najväčší dojem ohľadom toho, ako Skutky apoštolov vykresľujú život v ranej cirkvi?*

9. *Vyznačuje sa aj váš zbor týmito pôsobivými vlastnosťami? Ak áno, stručne ich opíšte a ďakujte za ne Bohu. Ak nie, prečo podľa vás tieto vlastnosti chýbajú?*

Cirkev v modernom svete

Prečítajte si takmer akýkoľvek list v Novej zmluve a rýchlo prídete na to, že rané kresťanské zbory neboli ani zďaleka dokonalé. Mnohé z týchto listov boli napísané práve preto, aby adresovali konkrétne hriechy či faľošné učenie. Napríklad galatským kresťanom hrozilo, že prekrúcajú evanjelium (Galaťanom 1, 6-7), kým zbor v Korinte toleroval vážne sexuálne hriechy (1. Korinťanom 5, 1). Alebo si napríklad všimnite prvé kresťanské spoločenstvo v Jeruzaleme: jedna skupina veriacich mala pocit, že ich vdovy sú zanedbávané na úkor vdov inej skupiny veriacich (Skutky 6, 1). Aj v našich spoločenstvách dnes môže hroziť rozkol kvôli podobným sťažnostiam. Naše skúsenosti môžu byť podobnejšie skúsenostiam raných kresťanov, než si často myslíme.

V tejto kapitole sme poukázali na mnohé pozitívne charakteristiky života ranej cirkvi a v Skutkoch naozaj nachádzame toho veľa, v čom si

od nej môžeme brať príklad. Boží Duch konal neobyčajnými spôsobmi, aby cirkev posilnil v jej misii. Nechápeme ju však správne, ak sa nám zdá, že s jej skúsenosťami nemáme nič spoločné. Táto skupina veriacich nežila v akejsi duchovnej bubline, ochránená pred hriechom a slabosťami. Jej príklad by nás nemal viesť k tomu, aby sme sa primárne zameriavali na jej silné stránky, ale k tomu, aby sme obdivovali silu Boha. Vďaka Duchu Svätému prinášalo posolstvo o Kristovi, putujúce z mesta do mesta, ovocie.

Cirkev musí pokračovať vo vyvyšovaní Ježiša Krista aj v dnešnom svete, a to mocou Ducha Svätého. Nemali by sme očakávať skúsenosti ako z ďalšieho dňa Letníc, alebo presne také znamenia a zázraky, aké činili apoštoli. Radšej vytrvajte v modlitbe, aby Duch Svätý od základov zmenil náš životný štýl a dal nám odvahu hlásať dobrú zvesť ľuďom okolo nás. Ten istý Boh, ktorý zmnožkoval ranú cirkev, koná prostredníctvom cirkvi aj dnes. A ten istý Duch, ktorý žil v strede kresťanov prvého storočia, žije aj v cirkvi dvadsiateho prvého storočia. Je našou zodpovednosťou, aby sme priniesli to isté posolstvo o uzdravení a spáse nášmu modernému svetu prostredníctvom moci a vedenia Ducha Svätého.

10. *Čo by podľa vás chcel Duch Svätý, aby urobil váš zbor v snahe naplniť misiu cirkvi vo vašom jedinečnom prostredí? Ak na to nemáte odpoveď, dajte si za prioritu modliť sa a hľadať ohľadom toho vedenie Ducha.*

11. *Modlite sa. Proste Boha, aby vás viedol a posilňoval váš zbor v misii, ktorú vám dal. Modlite sa, aby bola dnešná cirkev všetkým, čím ju Boh chce mať.*

Pozrite si video k tejto kapitole na multiplymovement.com.